

REEDEL, 3. JUUNIL 2022

avame uuendatud

RÕUGE ÖÖBIKUORU KÜLASTUSKESKUSE!

Tule ise ja võta
sõber kaasa!

KELL 17–18 koguneme Ööbikuoru külastuskeskuse juures

- täname tegijaid ja toetajaid
- sööme torti ja rüüpame kosutavaid jooke
- väike kultuuriprogramm Rõuge rahvamaja kollektiividelt ja sõpradelt

KELL 23.00 ÖÖBIKUORU ÖÖKINO laululaval

- vaatame filmi "Kiik, kirves ja igavese armastuse puu"
- võta kaasa pleed ja piknikukorv!

Martin Mark
matugraphy.com

Rõuge vallavolikogu 26. aprilli 2022 istungi kokkuvõte

Volikogu:

1. Otsustas võõrandada:
1.1. Misso alevikus Aia tn 2-6 korteriomandi avalikul kirjalikul enampakkumisel. Korter alghind 5000 eurot, tagatisraha suurus 100 eurot ja osavõtutasu suurus 50 eurot.
1.2. Ruusmäe külas Tammiku tee 7-6 korteriomandi avalikul kirjalikul enampakkumisel. Korter alghind 4000 eurot, tagatisraha suurus 100 eurot ja osavõtutasu suurus 40 eurot.
Pakkumiste esitamise tähtaeg on 30. mai 2022. Täpsem info valla kodulehel ja kinnisvaraportaalis KV.

2. Võitis vastu Rõuge valla koerte ja kasside pidamise eeskirja.

3. Andis nõusoleku:
3.1. Kuiandi külas asuva Kuiandi II uuringuruumi geoloogilise uuringuloo väljaandmiseks;
3.2. Kuklase külas asuva Ala-Palo IV uuringuruumi geoloogilise uuringuloo väljaandmiseks;
3.3. Taudsa külas asuva Nogopalu XI uuringuruumi geoloogilise uuringuloo väljaandmiseks.
4. Vabastas vallavalitsuse liikme Katrin Urbaniku valitsuse liikme kohustustest ja kinnitas Rõuge Vallavalitsuse liikmeks abivallavanema hariduse, kultuuri ja sotsiaalalal Tõnu Niilo. Vallavalitsuse liikmetele hüvitise maksmine tunnistati kehtetuks.

5. Otsustas teha volikogu istungid interneti teel avalikult jälgitavaks.
6. Kinnitas kultuuri- ja külaelukomisjoni uued liikmed: Kati Märdimäe, Helen Cornelia Kuklane ja Toomas Truup.
7. Valis haridus- ja sotsiaalkomisjoni esimeheks Katrin Puderelli, aseesimeheks Jaak Pächteri ja kinnitas komisjoni liikmeks Aive Adleri.
8. Valis revisjonikomisjoni esimeheks Raul Ermeli, aseesimeheks Anneli Luisu ja liikmeks Eimar Hallopi.

Aita kaasa Rõuge valla arengu kavandamisele – tule kaasamiskoosolekule!

Hea Rõuge valla praegune, endine või tulevane elanik, suveelanik või sõber!

Oleme meie valla arengukava uuendamise protsessis jõudnud kaasamiskoosolekuteni. Esimene neist, mille fookuseks on heaoluteemad, toimub 26. mail Haanja rahvamajas.

Teine kaasamiskoosolek toimub esmaspäeval, 6. juunil kell 14 Rõuge rahvamajas ja seal on teemaks (elu)keskkonna, heakorra, ettevõtluse, turismi ja juhtimisega seotud teemad.

Kaasamiskoosolekul saab osaleda eelnevalt registreerides, oma soovist saab teada anda hiljemalt 3. juunil vormis, mille leiab aadressilt www.rauge.ee/kaasamiskoosolek. Registreerimisel märgi ära, millises teemagrupis soovid osaleda.

Info ja/või registreerimine: arendusnõunik Rutt Riitsaar (tel 516 9476 või e-post rutt.riitsaar@rauge.ee).

OLED OODATUD TUGIGRUPPI

Kui sinu pereliikmel esinevad mäluhäired
või dementsussündroom ja sa ise või
sinu pereliikmed vajavad tuge, siis

1–2 korda kuus teisipäeviti kell 16.00:

7. juunil 2022

Värska kultuurikeskuses (Pikk 12, Värska)

21. juunil 2022

Rõuge rahvamaja kohvikus (Metsa 1, Rõuge)

12. juulil 2022

Võrus töö- ja tegevuskeskuses Mosaiik (Jüri 27, Võru)

19. juulil 2022

Lasva rahvamajas (Palo tee 46, Lasva küla)

16. augustil 2022

Antsla vallavalitsuses (Kreutzwaldi 1, Antsla)

Osalemisest anna teada: ere.tuunas@ehtk.ee või 5308 8580

Tugigrupist võivad osa võtta kõik inimesed, keda see teema puudutab! Kohtumine kestab ca 1,5 tundi ja on TASUTA.

Kas sina juba loed valla- vanema blogi?

Teadmiseks kõigile huvilistele, kes soovivad olla kursis vallavanema tegemistega: meie vallavanem Britt Vahter kirjutab igal nädalal oma tegemistest kokkuvõtva postituse oma blogis, mille leiab veebist aadressilt www.elavik.blogspot.com. Värsked postitused ilmuvad tavaliselt pühapäeviti.

Head lugemist!

Ehita oma kodu Rõuge alevikku!

Rõuge vallavalitsus kuulutab välja perede elamumaa konkursi – kahe Rõuge alevikus asuva elamumaa krundi hoonestusõiguse müügi.

Konkursi abil antakse peredele võimalus soetada sümboolse hinnaga elamumaa krunt oma kodu rajamiseks. Rõuge vald eelistab konkursi läbiviimisel peresid, kus on kasvamas üks kuni mitu last. Konkursi eesmärk ja oodatav tulemus on Rõuge valla elamufondi ja rahvastiku väärtustamine läbi uute elamute rajamise ja peredele hea

elukeskkonna loomise.

Elamukrundile hoonestuseõiguse saamiseks tuleb huvilistel Rõuge vallavalitsusele esitada vastav taotlus konkursi perioodil (15. augustist 15. septembrini 2022). Konkursi võitjad peavad alustama elamu ehitustöödega hiljemalt kahe aasta jooksul ja ehitama elamu valmis ning saama kasutusloa hiljemalt viie aasta jooksul alates hoonestusõiguse kandmisest kinnistusraamatusse. Hoonestusõiguse saaja peab tasuma hoonestusõiguse aastatasu kuni ela-

mule kasutusloa saamiseni ning seejärel on hoonestusõiguse saajal võimalik krunt osta hinnaga 0,5 €/m².

Konkursile pannase kahe Rõuge alevikus asuva elamumaa krundi – Rahu tn 1 ja Rahu tn 3 – hoonestusõiguse müük, konkurss on avatud 15. augustist 15. septembrini 2022. Taotlemiseks vajalikud dokumendid saada aadressile vald@rauge.ee või postiaadressile Ööbikuoru 4, Rõuge alevik 66201, Võru maakond.

KINNISTUTE KIRJELDUSED:

| Rahu tn 1 elamumaa krunt

Rõuge Vallavalitsus müüb Rõuge alevikus Rahu tn 1 kinnistu hoonestusõiguse hinnaga 0,5 €/m². Hoonestusõiguse aastatasu suurus on 40 eurot alates hoonestusõiguse saamisest kuni hoonestatud kinnistu omandamiseni.

Asukoht	Rõuge alevik
Katastriüksuse nimi	Rahu tn 1
Kinnistu nr	2704041
Katastritunnus	69701:005:0291
Pindala	2362 m ²
Sihtotstarve	elamumaa 100%

| Rahu tn 3 elamumaa krunt

Rõuge Vallavalitsus müüb Rõuge alevikus Rahu tn 3 kinnistu hoonestusõiguse hinnaga 0,5 €/m². Hoonestusõiguse aastatasu suurus on 90 eurot alates hoonestusõiguse saamisest kuni hoonestatud kinnistu omandamiseni.

Asukoht	Rõuge alevik
Katastriüksuse nimi	Rahu tn 3
Kinnistu nr	3025541
Katastritunnus	69701:005:0315
Pindala	3498 m ²
Sihtotstarve	elamumaa 100%

Mõlemale maa-alale on kehtestatud detailplaneering, milles on toodud tingimused projekteerimiseks. Detailplaneeringuga saab tutvuda Rõuge valla kodulehel.

Krundile on olemas juurdepääsutee, hoonestaja kohustuseks jääb elektrivõrgu ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumine. Liitumispunktid on olemas kinnistu piiril.

Täpsemat infot hoonestuseõiguse ja taotluse esitamise tingimuste kohta saab Rõuge valla kodulehelt: www.rauge.ee/perede-elamumaa, planeering@rauge.ee ja 525 3907.

Vallavalitsus müüb avalikul enampakkumisel korterid Missos ja Ruusmäel

| Misso alevik, Aia tn 2-6

Rõuge vallavalitsus võõrandab kirjaliku enampakkumise teel Misso alevikus Aia tn 2–6 korteri (registriosa nr 2125041, 316/5116 suurune mõtteline osa kinnistust, katastritunnus 46801:003:0156, reaalosana eluruum nr 6), mille üldpind on 31,60 m².

Korteri alghind on 5000 eurot, tagatisraha suurus 100 eurot, osavõtutasu suurus 50 eurot.

Paber kandjal pakkumised esitada kinnises ümbrikus märgusõnaga "Misso alevikus Aia tn 2–6 korteriomand" hiljemalt 30. mail 2022 kella 14.00-ks Rõuge Vallavalitsusele aadressil Ööbikuoru 4, Rõuge alevik, 66201 Võrumaa. Elektrooniline pakkumine esitada digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile enampakkumised@rauge.ee (e-kirja teemareale pealkiri "Misso alevikus Aia tn 2–6 korteriomand").

Pangaülekandega maksmisel

Misso alevik, Aia tn 2–6

peab enampakkumise osavõtutasu ja tagatisraha olema laekunud Rõuge Vallavalitsuse pangakontole SEB pank EE231010402006965009 või Swedbank EE902200221068425529 hiljemalt enampakkumise toimumise päevale eelneval päeval. Tagatisraha ja osavõtutasu saab tasuda sularahas Rõuge Vallavalitsuse kassasse 30. mail 2022 kella 13.00-ni.

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused on leitavad valla kodulehel.

Korteriga saab tutvuda kohapeal. Täpsem info: 5301 7901, haanjahaldus@rauge.ee (halduspetsialist Jüri Kukki), valla kodulehel ja kinnisvaraportaalis KV.

| Ruusmäe, Tammiku tee 7-6

Rõuge vallavalitsus võõrandab kirjaliku enampakkumise teel Ruusmäe külas Tammiku tee 7–6 korteri (registriosa nr 2303941, 416/3332 suurune mõtteline osa kinnistust, katastritunnus 18102:002:0037, reaalosana eluruum nr 6), mille üldpind on 41,60 m².

Korteri alghind on 4000 eurot, tagatisraha suurus 100 eurot, osavõtutasu suurus 40 eurot.

Paber kandjal pakkumised esitada kinnises ümbrikus märgusõnaga "Ruusmäe küla, Tammiku tee 7-6 korteriomand" hiljemalt 30. mail 2022 kella 14.00-ks Rõuge Vallavalitsusele aadressil Ööbikuoru 4, Rõuge alevik, 66201 Võrumaa. Elektrooniline pakkumine tuleb esitada digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile enampakkumise-

Ruusmäe, Tammiku tee 7-6

pealkiri "Ruusmäe küla, Tammiku tee 7-6 korteriomand").

Pangaülekandega maksmisel peab enampakkumise osavõtutasu ja tagatisraha olema laekunud Rõuge Vallavalitsuse pangakontole SEB pank EE231010402006965009 või Swedbank EE902200221068425529 hiljemalt enampakkumise toimumise päevale eelneval päeval. Tagatisraha ja osavõtutasu saab tasuda sularahas Rõuge Vallavalitsuse kassasse 30. mail 2022 kella 13.00-ni.

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused on leitavad valla kodulehel.

Korteriga saab tutvuda kohapeal. Täpsem info telefonil 5301 7901, haanjahaldus@rauge.ee (haldus-

spetsialist Jüri Kukki), valla kodulehel ja kinnisvaraportaalis KV.

SAAME TUTTAVAKS!

Rõuge vallavalitsusse on viimasel ajal tööle asunud mõned uued ametnikud. Esitasime neile mõned küsimused ja tutvustame neid ka teile.

Arendusnõunik Rutt Riitsaar

Rutt on meie juures tööl olnud pisut üle kahe kuu.

Kus töötasid enne meie juurde tulemist?

Viimati töötasin Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudis õpetaja-hariduse valdkonnas. Varem olen töötanud Piiriveere Liidri tegevjuhina ja Põlva Maavalitsuses arenguosakonna juhina.

Milliste kolme sõna või väljendiga iseloomustaksid oma senist muljet meie vallas töötamisest?

Põnev, tempokas ja infomahukas.

Mida pead oma ametikohal suurimaks vastutuseks ja mida suurimaks väljakutseks?

Praegu pean olulisimaks eri sihtgruppide kaasamist valla arengukava uuendamise protsessi. Samuti seda, et saaksime üheskoos välja selgitada lähiaastate kõige olulisemad ja pakilisemad tegevused. Tähtis on ka hea ettevalmistus ja sihtimine uue algava EL toetuste perioodi osas Rõuge valla arendamises.

Millised teemad või valdkonnad selles ametis sul silma enim särama panevad?

Minu jaoks on olnud huvitav erinevate õppereiside korraldamine ja programmi kokkuleppimine. Põnevust pakub ka uute lahenduste leidmine ja elluviidava projekti tulemuste valmimine.

Rutt Riitsaar.

Kas senine kogemus sellest ametist vastab sinu ettekujutusele?

Kuna olen varem töötanud Värska vallavalitsuses, siis põhiülesanded mulle üllatusena ei tule.

Üha uuesti paneb imestama Rõuge valla suur territoorium kahe riigi piirialal – ühel tööpäeval ilmnes, et kiirem ja lühim tee ühest valla otsast teise viib läbi Läti (Kraibilt Misso)!. Üllatuseks oli, et kohalikul omavalitsusel on seoses Ukraina põgenike abistamisega palju erinevaid ülesandeid. Head meelt teeb, et kolleegid on toetavad ja optimistlikud.

Haridus- ja kultuurinõunik Jaana Kõvatu

Jaana on Rõuge vallas ametis olnud pisut üle kuu aja.

Kus töötasid enne meie juurde tulemist?

Olin Sõmerpalu lasteaia Lepatüüni direktori asetäitja.

Milliste kolme sõna või väljendiga iseloomustaksid oma senist muljet meie vallas töötamisest?

Vaheldusrikas, väljakutset pakuv, üllatusi täis.

Mida pead oma ametikohal suurimaks vastutuseks ja mida suurimaks väljakutseks?

Suurim vastutus – haridusvaldkond on kõige alus.

Suurim väljakutse – iga piirkond meie vallas on ihaldusväärne elupaik. Meie koolide ja lasteasutuste lastel on õnnelik lapsepõlv ja kõigil inimestel on rahulolu erinevate võimalustega.

Millised teemad või valdkonnad selles ametis sul silma enim särama panevad?

Jaana Kõvatu.

Haridus ja kultuur ongi need teemad, mis silma särama panevad.

Kas senine kogemus sellest ametist vastab sinu ettekujutusele?

Suuri illusioone ma ei loonud ja pudrumägesid ei eeldanud. Vallamaja kollektiiv on väga sõbralik ja toetav, ka senine kokkupuude allasutuste juhtidega on olnud väga toetav.

Keskkonnaspetsialist Margit Päkk

Margit on Rõuge vallas ametis alates maikuu teisest nädalast

Kus töötasid enne meie juurde tulemist?

Olin nõustaja asutuses Bauhof Group, ettevõtja aiandusettevõttes ning ornitoloogia õppejõud Eesti Maailikooli Loodusteaduste koolis

Milliste kolme sõna või väljendiga iseloomustaksid oma senist muljet meie vallas töötamisest?

Tempokas päevakava, humorimeelega töökaaslased, kaunis vaade aknast.

Mida pead oma ametikohal suurimaks vastutuseks ja mida suurimaks väljakutseks?

Vastutus Rõuge valla rahva ees, seismaks meie elukeskkonna eest.

Millised teemad või valdkonnad selles ametis sul silma enim särama panevad?

Margit Päkk.

Keskkonnateemad on tõsised, nii et silmad peavad särama ka pilves ilmaga.

Kas senine kogemus sellest ametist vastab sinu ootusele?

Elame, näeme!

Rõuge Vallavalitsus kutsub osalema konkursil „Eesti kaunis kodu 2022“

Taas oodatakse ettepanekuid „Eesti kaunis kodu“ üleriigilisele konkursile. Kui soovid esile tõsta enda või naabri või tuttava kodu ilu, siis esita see konkursile!

Rõuge vallavalitsuse komisjon vaatab üle meie vallast laekunud ettepanekud ning valib välja kandidaadi(d) maakondlikuks tunnustamiseks, seejärel esitab maakondlik komisjon Võrumaa kauneimad kodud riiklikule konkursile.

Rõuge valla nominendid esitame maakondlikule konkursile järgmistes kategooriates:

- Eesti kaunis kodu 2022;
 - Parim tööstusmaastik: tootmishooned ja -talud, põllumajanduskeskused, farmid, aituvaatid, töökojad jm;
 - Parim tervisespordikeskus: kergliiklusteed, terviserajad, spordikeskused jm;
 - Elurikkus: kaunis elurikas aed;
 - Energiasäästlik kaunis kodu;
 - Kaunis muinsuskaitseobjekt;
 - Kauneim kortermaja.
- Rõuge vallavalitsus ootab vabas vormis ettepanekuid hiljemalt

15.06.2022 valla nominentide esitamiseks e-posti aadressile vald@rauge.ee või paberkandjal aadressile Ööbikuoru 4, Rõuge alevik, Rõuge vald, Võrumaa, 66201.

Ettepanek peab sisaldama teavet kinnistu nime ja aadressi kohta, kinnistu omaniku või valdaja nime ja kontaktandmeid, konkursi kategooriat ja lühikest põhjendust.

Üleriigilist konkurssi „Eesti kaunis kodu“ viib läbi Eesti Kodukaunistamise Ühendus (EKKÜ). Selle tulemusena tunnustatakse üksikisikuid, kogukondi ja organisatsioone nii piirkondade kui riigi tasandil. Konkursi patroon on Eesti Vabariigi President. Võru maakonna piirkondlikku konkurssi viib läbi SA Võrumaa Arenduskeskus, kellele iga Võru maakonna omavalitsus esitab oma nominendid.

Lähemalt saab lugeda: www.iluskodu.ee ja <https://vorumaa.ee/haridus-kultuur/tunnustamine/est-kaunis-kodu/>
Lisainfo: planeering@rauge.ee, 525 3907

EESTI KAUNIS KODU 2022

Ettepanekute esitamise tähtaeg:

kolmapäev, 15. juuni 2022

Inna Uus – Võru maakonna aasta ema nominent

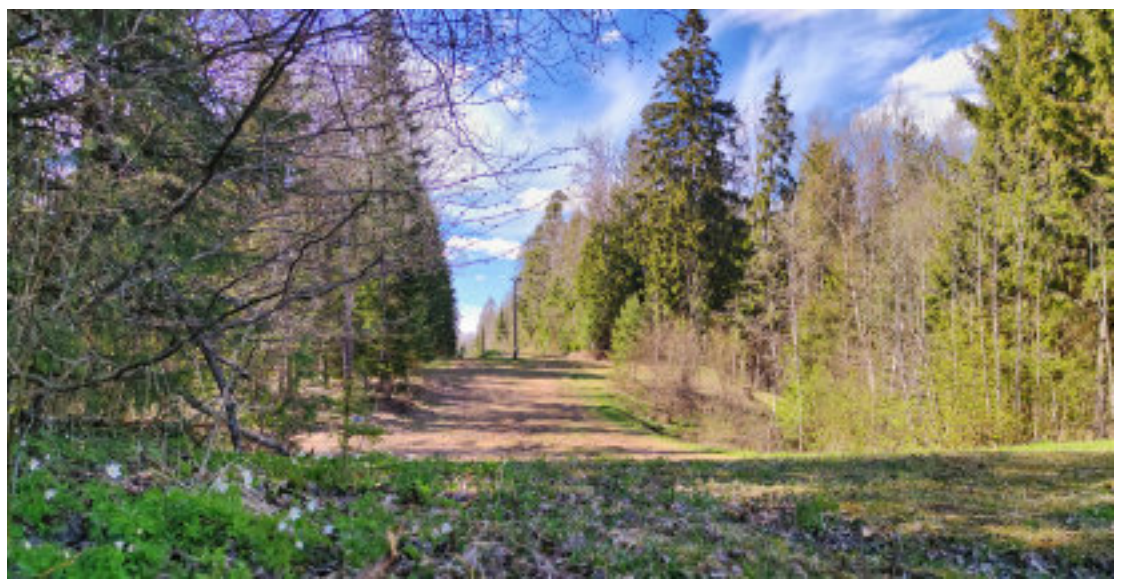
FOTO: BIRGIT PETTAI

Emadepäeval, 8. mail andis Võrumaa Arenduskeskus traditsiooniliselt välja Võru maakonna aasta ema aunimetuse. Kokku esitati konkursile viis nominenti, neist üks ka meie vallast – Mõniste kandis elav kolme lapse ema ja kahekordne vanaema Inna Uus. Palju õnne!

Raamatupidajad Mõniste ja Varstu teenuskeskustes

Valla raamatupidajad on Mõniste ja Varstu teenuskeskustes reedel, 10. juunil kell 8–14.

Rohkem infot finantsosakonna telefonil 785 9352.

Tule metsaistutuspäevale Haanjasse juba 27. mail!

Puid istutades saab igäüks meist anda panuse tulevikumetsa rajamisse! Reedel, 27. mail korraldab RMK metsaistutuspäeva Haanja suusaradadega piirnevas metsas ja ootab teid kaasa lööma.

Päevakava:
Kell 11 koguneme Haanja suusakeskuse parklas. RMK kogunud metsakasvatajad jagavad nõuandeid istutajatele. Istutustöödel osalejad jagatakse gruppidesse ja seejärel suundume lankidele.

Kell 13–14 jäädvustame päeva ühispildil. Vaskna Turismitalu pakub osalejatele maitsvat talgu-

suppi, pirukat ja kooki. Võimalusel võta kaasa oma kauss ja lusikas, sest ühekordsed nõud on koormaks keskkonnale. Päeva aitavad meeleolukamaks muuta noored pillimehed.

Soovitusi metsaistutajale:
• Riietu vastavalt ilmaoludele ja võta kaasa töökindad. Jalas peavad kindlasti olema kummikud või muud metsatöök sobilikud jalanõud.
• Vötke kaasa juua – tööd tehes võib kergesti janu tekkida.
• Sel ajal on metsas juba liikvel ka puugid. Seega kontrollige iga mõne

aja tagant oma riideid ning koju jõudes raputage need puhtaks.

Istutustöödel osalevad Haanja Suusaklubi, Haanja kool, Võru Suusaklubi, Võru Biathlon, Haanja Maratoni peatoetaja Embach, Võru Gümnaasiumi kümnendad klassid, Tartu Katoliku kooli lapsed, Rõuge valla, kohaliku kogukonna ja Võrumaa Spordikeskuse rahvas.

Puid istutades oleme õnnelikud!

Agu Palo

RMK Võrumaa metskonna met-
sailem

Haanja puhke- ja spordikeskus valmistub suvehooajaks

Kuigi suusaradadel leidub veel praegugi lund, valmistub Haanja puhke- ja spordikeskus suvehooajaks. Rollerirada ootab rullsuusasõpru ning just pragu on ilus aeg, mil matkata siinsetel radadel: kõik öitseb ja rohelus võtab võimust. Keskuse kohvik on meil suvel küll suletud, aga keskuses toimetas Pagarihaldjas Aire (leia Facebookist: leht „Pagarihaldjas“), kelle käest saab tellida erinevaid maitsvaid hõrgutisi.

Nagu ikka, möödub suvi Haanjas spordi lainel: paljud spordiklubid on teatanud, et korraldavad Haanja lähistel mitmeid laagreid ning soovivad kasutada meie keskuse taristut, eelkõige väga heal tasemel rollerirada ja lasketiiru. Samuti on Haanjas planeeritud erinevaid võistlusi ning korraldame mitmeid talguid suusaradade korrashoiu heaks. Vastu sügist läheb Haanja puhke- ja spordikeskuse peahoone remonti, seda tegevust toetab kultuuriministeerium ning oma panuse annab ka Rõuge vald.

Hoidke end meie tegemistega kursis, jälgides Facebooki lehte „Haanja puhke- ja spordikeskus“!

Anti Saarepuu
Haanja puhke- ja
spordikeskuse juht

SUUISED ELAMUSED RÕUGE KUNSTIKUURIST!

RÕUGE KUNSTIKUUR AVAB HOOAJA
KOLMAPÄEVAL, 1. JUUNIL

OLEME AVATUD KOGU SUVE IGA PÄEV KELL 11-18
TULE UUDISTAMA JA OSTMA!

Raamatukogude aastal tõstame igal kuul esile ühe meie valla kaheteistkümnest raamatukogust. Raamatukogudele kohaselt teeme seda tähestikulises järjekorras, seega on maikuu Misso raamatukogu päralt.

Neli küsimust raamatukoguhoidjale

Miks sulle meeldib raamatukogus töötada?

Mulle meeldib raamatukogus töötada. Siin on nii palju raamatutest sõpru ja tahaks neid anda lugeda kõigile inimestele, kes neid mõistavad. Pealegi käib raamatukogus tark lugeja, kes tahab veel targemaks saada.

Mis on olnud kõige vahvama põhjendus/vabandus, kui keegi on mõne raamatu liiga kauaks enda kätte unustanud?

Naljakaid olukordi ikka juhtub. Küll on raamat koera hambusse sattunud või leian raamatu vahelt raha ning küünekäär, mis toojal meelest läinud. Õnnitluskaardid ja kasatšekid on üsna tavaline leid.

Mida ootad raamatukogude aastalt?

Ootan raamatukogude aastalt, et kunagised lugejad jõuaksid tagasi raamatukogusse ja lapsed, kes liiga tihedalt kasutavad arvuteid ja mobiile info otsimiseks, saaksid aru, et raamatukogus on info leidmine palju tõhusam. Siin on lisaks raamatukoguhoidjast abiline, kes oskab juhendada just õige vastuse leidmisel.

Miks peaks inimesed Misso raamatukokku tulema?

Misso raamatukogusse peaks tulema, kui tahad meisterdada, lugeda, mängida või oma teadmisi täiendada. Raamatukogu on nüüd multifunktsionaalne, nii nagu kogu vabariigis.

Inge Pilt

Misso raamatukogu direktor

Viimase 12 kuu populaarsemad raamatud Misso raamatukogus:

- Nora Roberts** „Lõpetamata asjad“
- Harry Raudvere** „Hüüdnimi Eestlane“
- Urve Tinnuri** „Leonora“
- Jorn Lier Horst** „Suitsukate“
- Kaia Raudsepp** „Lihtsalt ära jää üksi“
- Mats Traat** „Tööpataljon“

Rõuge valla raamatukogude lahtiolekuajad muutuvad alates 1. juunist

Kolmapäev on kõigis raamatukogudes sisetööde päev.

Haanja raamatukogu
E, T, N, R kell 8.30–17.00,
lõuna kell 12.00–12.30

Krabi raamatukogu
R kell 8.30–17.00,
lõuna kell 12.00–12.30

Kuutsi raamatukogu
E, T, N, R kell 7.30–16.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Luutsniku raamatukogu
E kell 9.30–17.00,
R kell 10.00–16.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Misso raamatukogu
E, T, N, R kell 8.30–17.00,
lõuna kell 12.00–12.30

Mõniste raamatukogu
T, N, R kell 8.30–17.00,
L kell 9.00–15.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Nursi raamatukogu
E, T, N, R kell 8.30–17.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Ruusmäe raamatukogu
T, N, R kell 8.30–17.00,
L kell 9.00–15.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Rõuge raamatukogu
T, N, R kell 8.30–17.00m
L kell 9.00–15.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Varstu raamatukogu
E, T, N, R kell 8.30–17.00,
lõuna kell 12.00–12.30

Viitina raamatukogu
E, T, N, R kell 8.30–17.00,
lõuna kell 12.30–13.00

Info raamatukogude kohta
valla kodulehel:
www.rauge.ee/raamatukogud

101-aastase Misso raamatukogu argipäevad

Kui uskuda arhiivimaterjale, alustas Misso raamatukogu oma tegevust 1921. aasta märtsikuus. Nimeks sai Misso Rahvaraamatukogu juhatajaks oli Alviine Pilt. Seltsil oli 83 liiget. Praegu loeme raamatukogu piirkonna elanikeks viimaste andmete põhjal 441 inimest ja lugejaid on saja ringis. Endiselt külastavad raamatukogu Luhamaa kandi lugejad, lisandunud on lapsi Vastseliina, Võru ja Tartu koolidest. Misso raamatukogu teenindab ka neid, kel suur soov kusagilt mujalt lugemisvara tellida, ehk siis pakume raamatukogude vahelist laenutust. Laenutada saab lisaks audiaalteavikuid (kuulamiseks), visuaalteavikuid (filme), mängida kohapeal lauamänge ja joonistada.

Nüüdseks on raamatukogu palju enam kättesaadav oma 2002. aastal renoveeritud ruumides. Siin saab korraldada raamatu- ja kunstinäitusi – praegu on seinapinna vallutanud noored kunstnikud lasteaiast. Eelmistel aastatel oleme koos aleviku lugejatega korraldanud vanade raamatute näitusi. Viimane koos tehtud näitus oli vanadest jõuluehetest paar aastat tagasi ja sellepärast kutsungi koos tegema uut näitust, seekord omavalmistatud ehetest. Alguks on tehtud ja ootan liitujaid!

Järjest enam jõuab minu kätte ajaloolist materjali, mis on kunagi olnud kellegi igapäevases kasutuses

Raamatunäitus „Jah, Ukraina on olemas“ Misso raamatukogus.

ja millel on ajalooline väärtus. Siia kuuluvad peale raamatute veel fotod, igapäevased tarbeesemed, päevikud... Olen mõelnud, et tuleks aeg, kus ei pea raha lugema, siis saaks korda teha kaks ruumi raamatukogu kõrval ja kohandada need muuseumi jaoks. Praegu saab ajaloo tutvuda väljapanekutena neli korda aastas, et külastajatel oleks aega teemadesse süveneda.

Raamatukogu on ka selline koht, kuhu inimesed tulevad oma muredaga. Tavaliselt leiab külastaja

ise lahenduse, on vaja vaid ära kuulajat. Samuti teeme koostööd vastavalt vajadusele väga mitmete asutustega peale valla. Trükkime koopiad (nt COVID-pass), teeme reklaami kirjanikele nende trükiste populariseerimiseks, otsime soovijatele pilte või tekste...

Iga külastaja leiab siit oma küsimusele vastuse, meelepärase trükise või saab ka natuke näputööd teha!

Uusi raamatuid Misso raamatukogus.

Lugemissoovitus

Ave Alavainu on öelnud: „Kuni on inimesi, kes lugusid jutustavad, tasub elada...“ Nii leidsingi ühe väga hinge läinud Märt Treieri poolt jutustatud juttude kogumiku „Eluolulised lood“. Siin kirjutab Märt elust ja olust. Kuna ta töötab Vikerraadios hommikusi saateid tehes, jutustab ta päevikuvormis nii raadios kui ka raamatus kohtumistest tänaval, rannas, koolis... See annab mõtte-ainet ja ärgitab oma mälestustes korda looma. Head lugemist!

FOTO: RÕUGE MUINASTALU KODULEHT

2022. aasta suveplaanid Rõuge muinastalus

2022. aasta suvel toimub järjekordne etnograafiliste esemete valmistamise ja muinastehnoloogiate praktika Tallinna ja Tartu Ülikooli tudengitele ning Edeva Eremiidi meistrisklassi õppuritele.

11. juulil külastavad TLÜ tehnoloogia valdkonna tudengid ERM-i kogusid. Praktiline õppetegevus algab Rõuges

12. juuli hommikul, kui minnakse koos Meelis Kihulasega metsa materjali koguma. Selle aasta puiduteema on kuusk. Rõhk on metsa säästlikul kasutamisel – kuusel kasutatakse ära kõik alates juurtest kuni ladvalattide ja kooreni välja, nagu on seda teinud meie esivanemad sadu ja tuhandeid aastaid enne meid. Esemete valmistamise protsess algab juba metsas õige materjali valikuga. Kuusejuurest ja kuusekoorest valmivad vakad.

Kuuselattide langetamine ja laasimine toimub metsas kivest abil. Osa materjali aga võetakse üles koos kändudega, mis lähevad aidale konsuga sarikate valmistamiseks. Kasutatakse ära ka metsa tulemurrus langenud puud, millest valmistatakse suvekööki vajaminev mööbel. Kavas on ka välja vahetada muinasmaja katusel olev kasetoht.

Rõugesse on oodatud teisedki muinastehnoloogiate ja etnograafia huvilised. Paralleelselt puidutööga on võimalus osa saada tekstiilitöödest. Liis Burk viib läbi nõi-tehnikas esemete valmistamise töötoa. Samuti pannakse üles püstteljed, millel hakkab toimuma kangakudumine. Selleks valmistatakse lõimede otsa savist raskused. Juhendajaks on TÜ arheoloog Riina Rammo. Kangakudumisest võivad osa saada ka külalised, kes tulevad

Rõugesse nädalavahetusel, et osa saada seppade tegemistest. Praktika lõpeb 17. juulil, siis konserveerime Rõuge muinastalu, et siia tuleval aastal tagasi tulla.

Rõuge Rauatalgud 16. juulil Eesti Seppade Ühendus ja Rõuge muinastalu meeskond ühendavad jõu, et näidata üldsusele rauatöö erinevaid tahke. 15. juulil pannakse püsti rauasulatusahi ja 16. juulil toimub selle abil rauasulatus. Samal ajal on sepad pannud püsti oma ääsid ja toimub võistu sepi-tamine ning töötoad. Tudengid valmistavad meistrite juhendamisel erinevatest terastest sepaeevituse teel nugasid.

Hoiu end muinastalu tegemistega kursis: www.muinastalu.ee/blog/

Ragnar Saage

HAANIMAAL TULÕ FESTIVAL! 24.–25. juuni 2022

Haanimaa festivali eesmärk on eelkõige kokku tuua kohalikku Haanimaa rahvast, kes juba on aktiivsed suhtlejad ja kogukonnaliikmed, ning liita juurde neid, kes üksteist veel ei tunne.

Meie jaoks on oluline tutvustada ja lahti seletada Haanimaa pärimust, et ka meie lapsed ja lapsed-lapsed saaksid seda oma lastele edasi rääkida.

Festivalil toimub matk pojen-giaeda, avatud on Haanimaa legendi kogemisenäitus, ärkame koos päikesega, et varahommikul koos uut päeva tervitada, toimub ühis-laulmine ja isegi Ööülikool tuleb meile külla.

MEILE SOBIB HOIDA OMA JALAJÄLGE VÕIMALIKULT VÄIKSENA. Seepärast valmib toit

elaval tulel kolm korda festivali jook-sul ja süüa saab seda enda kaasa võetud nõudest.

Selleks, et jäädvustada-kogeda igat festivali hetke, on võimalik ööbida kohapeal telkides, nautides linnulaulu ja peomelu.

Festivali üheks võtmesõnaks on „Aigu om“ ehk tuleme kokku ja veedame mõnusalt aega. Kindlasti harjuta seda ka enne kodus! Kipet olõ-õiq kohegi!

Varsti-varsti on saadaval täpne kava – jälgi infot!

Festivalile registreerimine algab 1. juunil ja lõpeb 20. juunil.

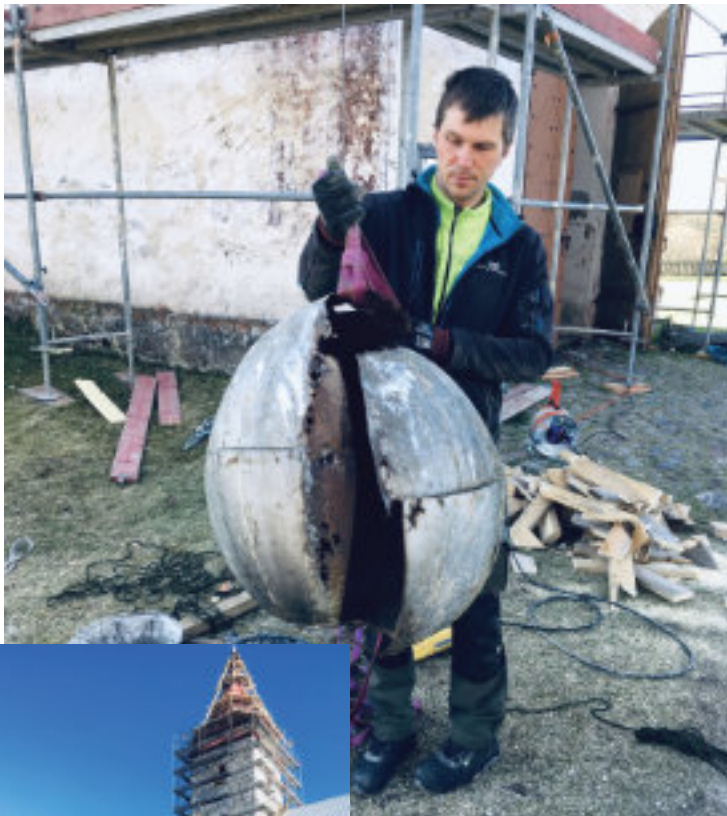
Täpsem info: Miia Heleene Utsal (miautsal@hotmail.com, +372 507 0081)

Rõuge kirikutorn saab sügiseks korda

Kui 29. aprillil soojenevad kevadised ilmad seda lubasid ning vajalik kogus ehitustellingsid oli olemas, siis sai alata ajaloolise Rõuge Maarja kiriku torni renoveerimine. Kaks nädalat enne selle artikli ilmumist oli töid teostav OÜ Majakratt paigaldanud tellingsid kuni torni tipuni, võtnud alla risti koos tornimunaga, eemaldanud osaliselt tornikiivri pleki ning tegeleb kahjustatud puitkonstruktsioonide parandamise ja kohati juba uue pleki paigaldamisega.

Risti ja tornimuna pidulikust alla võtmisest 10. mai hommikul tegi video uudise ka Lõuna-Eesti Postimees. Kohal olid koguduse õpetaja Mait Mölder, vallavanem Britt Vahter, koguduse juhatuse esimees

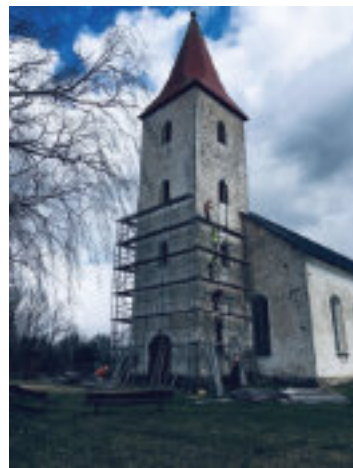

FOTOD: INDREK HUNT

Muinsuskaitse, Rõuge valla ja koguduse ühise projektirahaga 72 690 eurot ning kõikide annetajate abiga (hetkel üle 1100 euro) tehakse sel suvel korda kiriku tornikiivri konstruktsioon, mis saab uue tsinkplekist katte, ning torni seintel taastatakse ka valge lubjakrohvikate. Kuna vana tornimuna ei ole enam kasutuskõlblik ja ka vana tornikukk osutus tagasipanekuks liiga rabe-daks, siis tuleb mõlemad teha uued. See lisakulutus on minimaalselt suuruses 6600 eurot – kuldvärviga kaetud uus kukk ja muna.

Indrek Hunt
Rõuge Maarja koguduse juhatuse liige

mad. Ilmaoludele avatuna ja lindude pesitsemise tulemusel ei leidunud muna seest ühtegi ajaloolist ürikut – ainult kuus ämbritait pühitsetud komposti ja oksarisu. Nii rist kui ka tornimuna leiavad tulevikus eksponeerimist kirikutornis asuvas muuseumitoas. Kompost aga ...?

Jaak Pächter ja juhatuse liige Indrek Hunt. Tornist alla jõudnud, selgus, et rist on kvaliteetse sepatööna väga heas korras, kuid õhukesest plekist tornimuna kahjustatud, roostes ja auklik. Selle tõttu on ka torni põhikonstruktsiooni kahjustused kõige tipus eeldatust oluliselt suure-

Eesti Meestelaulu Seltsi Tallinna meeskoor annab kontserdi Rõuge rahvamajas

Haanimaa festivali eesmärk on eelkõige kokku tuua kohalikku Haanimaa rahvast, kes juba on aktiivsed suhtlejad ja kogukonnaliikmed, ning liita juurde neid, kes üksteist veel ei tunne.

Meie jaoks on oluline tutvustada ja lahti seletada Haanimaa pärimust, et ka meie lapsed ja lapsed-lapsed saaksid seda oma lastele edasi rääkida.

Festivalil toimub matk pojen-giaeda, avatud on Haanimaa legendi kogemisenäitus, ärkame koos päikesega, et varahommikul koos uut päeva tervitada, toimub ühis-laulmine ja isegi Ööülikool tuleb meile külla.

MEILE SOBIB HOIDA OMA JALAJÄLGE VÕIMALIKULT VÄIKSENA. Seepärast valmib toit elaval tulel kolm korda festivali jook-sul ja süüa saab seda enda kaasa võetud nõudest.

Selleks, et jäädvustada-kogeda igat festivali hetke, on võimalik ööbida kohapeal telkides, nautides linnulaulu ja peomelu.

Festivali üheks võtmesõnaks on „Aigu om“ ehk tuleme kokku ja veedame mõnusalt aega. Kindlasti harjuta seda ka enne kodus! Kipet olõ-õiq kohegi!

Varsti-varsti on saadaval täpne kava – jälgi infot!

Festivalile registreerimine algab 1. juunil ja lõpeb 20. juunil.

Täpsem info: Miia Heleene Utsal (miautsal@hotmail.com, +372 507 0081)

Aita kaasa Rõuge kiriku kordategemisele!

Kogudusel on annetustena koos ka ühe kirikuakna renoveerimiseks vajaminev summa 3000 eurot. Kui annetajate abiga saaks kokku ka teise sama suure summa, siis õnnestub renoveerida kaks tornipoolset akent ning krohvida ka peahoone tornipoolne fassaad. Seega jätkab kogudus annetuste kogumist nii oma pangakonto kaudu (SEB EE501010402007421005, selgitusse TORN) kui ka kogumiskastidega Rõuge Coopi kaupluses ja perearstikeskuses.

Aitäh igale heldele annetajale, olge hoitud!

Rõuge rahvamajas tähistati mitut juubelit

FOTOD: HILLE KOKK

Tänavu tähistavad oma kümnen- dat tegutsemisaastat nii Lasva meeskoor kui ka Jaanipeebu Kitarri- kool ning viiendat sünnipäeva Rõuge Unistuste Kitarriorkester RUKO. Idee ühiseks kontserdiks hakkas tärkama peale Helikoori tänukontserti Rõuge kirikus 2021. aasta augustis, kus tollases ühisprojek- tis said kokku meeskoori koorijuht ja president ning kitarri- orkestri juht. Jõudsimise lõpuks järeldu- sele – selle asemel, et eraldi üksteise kontserdil külas käia, teeme ühise peo.

Suur juubelikontsert sai teoks

7. mai õhtul Rõuge rahvamajas, kus oma parimate paladega astusid üles Lasva meeskoor koos dirigent Jane Reiljaniga, RUKO ning erikülasena Jaanipeebu Kitarri- kooli tuntuim vilistlane Andreas Pall. Peale iga kollektiivi muusikaploki tänaati oma toetajaid ja abilisi ning kontserdi lõpetasid võimsad ühendkollektiivid. Õhtut juhatasid meeskoori president Toomas Pindis ja kitarriorkestri juht Indrek Hunt. Kõiki külastajaid ootas peale muusikalist osa rahva- maja fuajees tükk juubelitorti, mille valmistas Vana-Võromaa Vegan.

Need, kellele kontsert meeldis ja soovisid annetada, said seda teha Ukraina lastele õppevahendite ost- mise toetamiseks.

Kontsert oli tasuta tänu Rõuge valla mittetulundusühingute toetus- projektile. Lisaks aitasid teile, Rõuge rahvamaja pere, Joosep Kurmi Üri- tustehnika meeskond, kohvikupida- ja Andrus Piigli, tordimeister Kadri Karu, ning loomulikult suur tänu toredale ja aktiivsele publikule!

Indrek Hunt
direktor-koristaja
Jaanipeebu Kitarrikool

Rõuge Lasteaias oli nutikas õuesõppe päev

Igal kevadel tunneme südames, kuidas õu meid oma rohetava muru, sini-sinise taeva ja sooja päikesepais- tegi meelitab. Teame sedagi, et õuetegevused ja liikumine on kasu- likud nii heale meeleolule kui ka meie tervisele.

14. aprill on rahvusvaheline õuesõppepäev ning tähistasime seda meiega, küll mitte päris õigel päeval, aga siiski. Meie õuesõppepäev toimus 20. aprillil ja oli sel korral lihavõttepühade-hõnguline. Esimese ülesandena tuli igal rühmal oma mänguala pealt üles leida munad, mille sisse olid peidetud ülesanded. Kuna ülesanne oli peidus QR- koodis, oli selle lugemiseks vaja

tahvelarvutit. Peale ülesande lahen- damist tuli teha sellest pilt ja inter- netti ühiskausta üles laadida.

Ülesanded olid seotud erinevate teemadega: käbide tundmine, korja- mine, sorteerimine ja täpsus- viskamine; kividest lause „Kevad on käes!“ ladumine, looduslikest mater- jalistest tordi tegemine, liivakastist liiva sisse peidetud loomade otsimine ning teised põnevad üles- anded. Ülesannete arv ja raskusaste sõltus laste vanusest – noorematel vähem ja lihtsamad, vanematel rohkem ja raskemad ülesanded. Pla- neeritud tegevuste peaeesmärk oli laste keskendumisioskuse ja meeskonnatöö arendamine. Samuti

said oma teadmisi (nutiseadmetest) näidata ja rakendada ka õpetajad.

Meile olid külla tulnud ka kass ja hiir, kes lapsi mängitasid ja tantsi- tasid nii ürituse alguses kui ka lõpus. Tädi Ülla oli meile küpsetanud sooja leiva, mis viis lausa keele alla.

Lõpetuseks oli lastele ka väike üllatus! Marjakeste rühma lapsed koos issidega olid valmis meister- danud mudaköögi, mille pidulikult kasutusele võtsime.

Meie lasteaias oli äärmiselt vahva õuesõppe päev. Kiidusõnad õpetajatele ja lastele!

Marjakeste rühm

Paku oma kohalikku kaupa müügiks Rõuge valla külastuskeskustesse!

Head Rõuge valla ettevõtjad! Sihtasutus Rõuge valla turism kutsub valla ettevõtjaid koostööle, pakumaks Rõuge valla erinevates külastuskeskustes kohalikku toodangut kaasa ostmiseks ja/või kohapeal tarbimiseks. Eesmärk on n-ö „Valmistatud Rõuges“ toodete turundamine ja turustamine ehk kaubamärkide tuntuse ja ettevõtjate tulu suurendamine.

Rõuge valla külastuskeskused on:

- Rogosi mõis ja peagi avatav „Rogosi maailmanäitus“,
- Suur Munamägi ja Suure Munamäe vaatetorn,
- Ööbikuorg ja Pesapuu vaatetorn.

Aktiivne müügiperiood on juunist augustini, vastavalt hooaja kujune- misele saab erioodi ja kaupade sorti- menti muuta.

Ootused koostööpartnerile:

- tooted on siin toodetud ja/või seotud Rõuge vallaga, et saaksime öelda, et need on valmistatud Rõuges;

- tooted esindavad Rõuge valla oskustööd, tooret või muud Rõugega seonduvat;
- külastuskeskuste toodetega varustatuse tagamine;
- paindlikkus ja koostöösoov, et koos saavutada rohkem.

Külastuskeskustes hoolitsevad toodete (lühit)utvustamise ja müügi eest Rõuge külasteenindajad. Kokkuleppel saab kaasata ka tootjate esindajaid (näiteks degustatsioonide ja tootetutvustuste läbiviimiseks).

Arveldamine toimub kord kuus vastavalt kauba müügile. Arvestuse aluseks on sihtasutuse esitatud müü- giaruanded.

Koostöö tingimused, tähtaeg, eritingimusi vajav sisustus-seadistus kokkuleppel.

Huvi üles näitamist ootame 30. maini (k.a.).

Kontaktid lisainfoks:

Paul Kristjan Lilje,
SA Rõuge valla turism
+372 5282 989
paul@visitrouge.com

**Täidame
riiulid
kohaliku
kraamiga!**

Anna oma huvist märku hiljemalt 30. mail
Lisainfo: 528 2989, paul@visitrouge.com

Nursi küla talgupäev

FOTOD: HILLE KOKK

Laupäeval, 30. aprill kogunes suur hulk suuri ja väikesi töomesilasi endise Nursi koolimaja õunapuuaeda, et pidada maha üks korralik talgupäev.

Talgupäevale kogunes meie ülla- tuseks kokku ligikaudu 45 töö- tahtelist inimest, päeva korraldas MTÜ Nursi Tegusad.

Päeva põhieesmärk oli puhas- tada endine õunapuuaed võsast, prügist ja haigetest, metsistunud vil- japuudest ja muudest puudest ning kujundada ja korrastada see meie küla kogukonna ajutiseks suviste üri- tuste-kokkusaamiste paigaks. Sel päeval oli meil töös neli mootor-

saage, kaks maasturit, üks ATV ja lugematu hulk suuri ja väikesi vilksamisi oli võsa vahelt näha ka hekikäärde viimistlustööd.

Tööd oli palju ja isegi nii suure osalejate hulgaga jäi aega ja jõudlust väheseks. Aga siiski sai ära tehtud väga suur töö! Päev algas hommikul kell 8.30 ja lõppes pärastlõunal kell 14.30.

Töö vahepeal ja ka päeva lõpus kostitas meid meie enda isiklik külakokk Piret Mahlapuu hea ja paremaga, päev kulmineerus väikese kontsertettkandega Meelis ja Katrin Duo poolt.

Kuna tööd jäi kõige tugeva- matele üle veel teisekski talgupäe- vaks ja uusi töökäsi ootame eriti, otsustasime seda päeva korrata.

MTÜ Nursi Tegusad tänab kõiki tublisid, sh Rõuge valda, kes aitas hiljem tekkinud prügikotid jäätme- jaama toimetada.

Ja me ootame KÕIKI Nursi küla ja naaberküladel elanikke, suuri ja väikesi, rehaga ja saega, miks mitte ka hekikäärde või labidaga, peasi, et hea tujuga, Nursi küla talgupäe- vale PÜHAPÄEVAL, 29. mail, et lõpetada poolleiolev töö. Oma töökad käed kata töökinnastega. Joogivee, prügikottide ja korraliku köhutäie eest hoolitseb MTÜ Nursi Tegusad koos Piretiga.

Tule kindlasti, nii saame teha juba ettevalmistusi meie suureks ja uhkeks jaanipeoks, mis toimub neljapäeval, 23. juunil!

Rõuge vald 1914–1920 (III osa)

FOTO: ERAKOGU

Autori vanavanaisa Jakob Kuklane (1863–1944), Viitina vallavanem aastatel 1913–1939.

24. veebruaril 1918 kuulutati Tallinnas välja Eesti Vabariik. Sama päeva hommikul saabusid Võrru Saksa väed, kes võtsid kohe üle side- ja telegraafiasutused ning nii jäigi siinkandi inimestel see sündmus teadmata. Kuigi hiljem jõudsid mõningad kuuldused sellest ka meie valda, suhtuti sellesse pigem selliselt, et „Näe, Tallinna-herrä teksevä nalja“.

Saksa okupatsioonivõim muidugi mingit Eesti Vabariiki ei tunnistanud. Eestis kehtestati sõjaväe-valitsus, mille kõrgeimaks organiks oli Saksa 8. armee juhatus Riias. Taastati veebruarirevolutsiooni-eelne administratiivjaotus, st Lõuna-Eesti läks jälle Liivimaa kubermangu koosseisu. Kõigi omavalit-suste volikogud likvideeriti ja kogu kohalik haldus koondati ainuiskulise juhi kätte. Tegelikult nägi see välja selliselt, et maakonda-des teostas haldusvõimu maakonna-pealiku (Kreishauptmann) ameti-nimetust kandev tegevohvitser, kihelkondades kohalik baltisaksa aadli seast määratud kihelkonna eestseisja (Amtsvorsteher) ning valdades taluomanike hulgast nimetatud valla eestseisja (Ortsvorsteher). Tegelikult jätkasid senised vallavanemad oma tööd, kuid märksa piiratumates tingimustes. Sakslased suhtusid Eestisse kui okupeeritud territooriumi, mis peab teenima Saksamaa sõjamajanduse huve.

Maarahva seas tekitasid pahameelt talude kehtestatud toiduainete müügi sundnormid, mis olid sedavõrd suured, et ei võimaldanud talupidajail omatahtsi majandada; sealjuures jäid sundnormide eest makstavad summad väga tagasihoidlikuks. Et rahulolematust leevendada, mõtlesid sakslased välja kuratliku plaani ja selleks sai OST-MARK – tegelikult väärtusetu paberilipakas, millel polnud mingit tagatist ega katet. Kuid isegi neid ei jõutud piisavalt trükkida, kuna oli see ju käibel hülgaslikul alal (Ukrainas, Valgevenes, Poolas, Eestis, Lätis, Leedus ja osaliselt ka Venemaal), kus elas kümneid miljoneid inimesi. Alguses see raha

tõesti töötas. Rahvas nägi selles asendust kunagisele tugevale tsaari rublale ja ka sõja käik näitas, et Saksamaa on ikka kõvem kui Venemaa.

Seoses suure survega ülalt olid vallavanemate käed-jalad tööd täis. Tihti tuli käia Võrus aru andmas, miks ei ole kohustused täidetud, ja kuulda igasuguseid ähvardusi. Tegelikult mingiteks repressioonideks ei läinud. Vallavanemad püüdsid antud olukorras käituda nagu Toots: kui tervet ei jõua, tee pool. Kuulati sõim ja manitsused ära, laiutati käsi ja lubati ennast parandada. Kiiresti sai selgeks, et Saksa väed pole tulnud eestlasi vägivalla käest päästma ning Balti aadel ei olnud teda sõja-aastatel ja enamlaste all tabanud tagasilöökidest midagi õppinud. Nende suurim soov oli liituda Saksamaaga.

10. aprillil 1918 käsutati Riiga kokku Liivimaa maakogu, millest enamuse moodustasid baltisakslased. Maakogul küideti heaks otsus paluda Saksa keisril jätkata Liivimaa sõjalist kaitsmist ja toetada Liivimaa kubermangu eraldamist Venemaast. Tõsi küll, Vana-Antsla vallavanem Peeter Koemets luges Riias ette eestlastest vallavanemate ühise protestideklaratsiooni sellise otsuse vastu, mis rikkus propagandistliku efekti – otsust ei saanud enam esitleda kogu elanikkonna ühise soovina.

12. aprillil astus Riias kokku Riia linna ning Liivi-, Eesti- ja Kuramaa ühendatud maanõukogu, milles paluti „ühendada Baltimaad kõigiks aegadeks Teie keiserliku ja kuningliku valitsuskepi all Saksa riigiga“. Selle teostamine osutus siiski keeruliseks, kuna ei haakunud Bresti rahulepinguga, mille kohaselt Venemaa säilitas suveräniteedi Eesti- ja Liivimaa üle ning Saksa väed viidi neisse kubermangudesse üksnes ajutiselt avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks. See probleem ületati 27. augustil rahulepingu lisaklausliga, millega Venemaa loobus ametlikult suveräniteedist Eesti- ja Liivimaa üle.

Uued tuuled puhusid ka juba Saksamaal, sealne avalikkus ei pooldanud kohalikele enamusrahvastele Saksa Keisrivõimu pealesurumist. Segaduse tõttu allkirjastas Wilhelm II keiserliku reskripti Eesti- ja Liivimaa iseseisvuse tunnustamise kohta alles 22. septembril ning see jõudis Riiga veel kuu aega hiljem.

5. novembril aeti vallavanemad taas Riiga, et asuda Balti Riigi tegeliku loomise juurde. Tegemist oli hertsogiriigiga (Vereinigte Baltische Herzogtum), mille riigipeaks kutsuti Mecklenburgi hertsog Adolf Friedrich. Eestlastele ja lätlastele lubati uues riigis kultuurautonomiat. Kuid kõik need otsused olid lootusetult hilinevad – Saksamaal puhkes revolutsioon ja ühes Saksamaa keisririigiga läks kaduvikku ka Balti Hertsogiriik. Ja mitte ainult Saksa võim, vaid ka elanike käes olnud Ostmargad ja aasta hiljem ka Reichmargad.

Mati Kuklane

Rõuge vallavolikogu esimees.

Avatud taotlusvoor – Tartu 2024 Lõuna-Eesti

Head Lõuna-Eesti kogukondade eestvedajad, ootame häid ideid väärtuspõhisteks kogukonnasündmusteks!

Tartumaa Arendusselts, Valgamaa Partnerluskogu, Võrumaa Partnerluskogu ja Piiriveere Liider kuulutavad välja avatud taotlusvooru sündmuste esitamiseks Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi. **Taotluste esitamise tähtaeg on 15. august 2022.**

Toetust sündmuste läbiviimiseks annavad kohalikud tegevusgrupid LEADER-meetmest ja SA Tartu 2024 toetusest.

Rohkem infot taotluse esitamiseks leiab internetist aadressilt www.visitsouthestonia.com/tartu-2024/.

Lõuna-Eesti kogukonnaprogramm kuulub Euroopa kultuuri-peakinn Tartu 2024 ametlikku põhiprogrammi ja selle tegevusi koordineerivad Lõuna-Eesti LEADER tegevusgrupid.

Milliseid üritusi võiks kogukonnaprogrammi raames korraldada?

Seda saab iga kogukond ise otsustada ja välja pakkuda. Meie jaoks on oluline, et planeeritav sündmus tõstaks hästi esile Lõuna-Eesti väärtusi – puhast loodust ja mitmekülgset kultuuripärandit.

Meie tegemistesse on partnerina kaasatud teinegi Euroopa kultuuri-peakinn Tartu 2024 projekt, Tartu Maailmaülikool, kellega kogukonnad saavad huvi korral teha koostööd. Lisainfot Tartu Maailmaülikooli kohta leiab eelnimetatud kodulehelt.

Kes saavad avatud taotlusvooru oma ideid esi-

tada?

Taotlema on oodatud mittetulundusühingud, sihtasutused ja kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad ning kavandavad väärtuspõhist sündmust LEADER-tegevusgruppide omavalitsuspiirkondades:

- Tartumaa Arendusselts: Elva (k.a Elva linn), Kambja, Luunja, Nõo, Peipsiääre, Tartu, Kastre vald, Tartu linn (endise Tähtvere valla osa), Rääpi vald (Meeksi piirkond);
- Valgamaa Partnerluskogu: Otepää ja Valga vald;
- Võrumaa Partnerluskogu: Rõuge, Antsla ja Võru vald (välja arvatud Orava ja Misso piirkond) ning Võru linn;
- Piiriveere Liider: Setomaa ja Rääpi vald (välja arvatud Meeksi ja Veriora piirkond), Võru vallast Orava piirkond ja Rõuge vallast Misso piirkond.

Kuidas toetatakse sündmuste elluviimist?

Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi valitud sündmused osalevad 2022. aasta novembrist arendusprotsessis, mille raames toimuvad koolitusseminarid ja mentorkohtumised, et aidata ette valmistada sündmuste läbiviimist. Toetust sündmuste läbiviimiseks annavad kohalikud tegevusgrupid LEADER-meetmest ning SA Tartu 2024 toetusest. Kohalik LEADER-tegevusgrupp sõlmib lepingu toetust saava sündmuse korraldajaga.

Mida kandideerimiseks teha tuleb?

Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi kandideerimise tingimused ja taotlusvormi saab alla laadida kodulehelt lehe ülalosas olevast plokist „Kandideerimiseks vajalikud dokumendid“. Täpsemat infot ja

nõu taotlusvoorus osalemiseks saab Lõuna-Eesti LEADER-tegevusgruppidest.

Euroopa kultuuripeakinn Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogramm ootab kogukondade ettepanekuid avatud taotlusvooru kuni 15. augustini 2022.

Ootame teie ideid, et üheskoos Lõuna-Eesti veelgi paremini nähtavaks teha ja olla osa meie piirkonna tippsündmusest – Euroopa kultuuripeakinnast!

Kogukonnaprogrammi eesmärk on anda hoogu omavahelisele koostööle ja tugevdada Lõuna-Eesti identiteeti, et tutvustada Euroopa kultuuripeakinn Tartu 2024 põhiprogrammis üheskoos kogu Lõuna-Eesti piirkonda meie külalistele just nende väärtuste põhjal, mis on olulisel siinsetele inimestele ja kogukondadele. Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi raames korraldatakse aastatel 2023–2024 kokku kuni 24 väärtuspõhist sündmust, mis kutsuvad osalema külastajaid Eestist, Euroopast ja mujalt maailmast.

Euroopa kultuuripeakinn Tartu 2024 Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi eestvedajad:

- Tartumaa Arendusselts – Kristiina Tammets, Lõuna-Eesti kogukonnaprogrammi koordinaator (kristiina@tas.ee, 5340 9873)
- Valgamaa Partnerluskogu – Tiina Ivask (tiina@valgaleader.ee, 5349 1195)
- Võrumaa Partnerluskogu – Kerli Kanger (kerli@voruleader.ee, 5345 1330)
- Piiriveere Liider – Endla Mitt (endl@piiriveere.ee, 512 7160)

Märka ja tunnusta täiskasvanud õppijaid ning nende toetajaid!

Kuni 31. maini saab esitada kandidaate täiskasvanuhariduse tunnustuskonkursile. Kandidaate saab esitada neljas kategoorias: aasta õppija, aasta õpitegu, aasta koolitaja ja aasta õppijasõbralik tööandja.

Ootame inimesi esitama aasta õppija kandidaadiks neid täiskasvanuid, kes on jätkanud katkenud haridusteed või omandanud uue eriala ning seeläbi muutnud oma elu. Mõelge, ehk on just teie tutvusringkonnas mõni tubli õppija või väärib tunnustust mõni koolitaja, kelle koolitusest hiljuti osa saite, või vääriks tunnustust hoopis teie tööandja, kes on pakkunud enesetäiendamise võimalusi. Märgakem ja tunnustagem oma maakonna inimesi!

Lisaks soovime konkursiga tunnustada õpitegusid, mis aitavad inimestel saada õppimisest positiivseid kogemusi, uusi teadmisi ja oskusi. Aasta õpiteo kategooriasse sobivad kogukondlikud õppimist edendavad ja toetavad tegevused,

kus lõovad kaasa aktiivsed kogukonnaliikmed.

Konkursi raames otsime ja tunnustame ka täiskasvanute koolitajaid, kes on koolitajana tegevad avalikus, era- ja/või kolmandas sektoris ning kes toetavad täiskasvanud inimeste enesearengut indiviidi, kogukonna ja ühiskonna tasandil.

Õppijasõbraliku tööandja kategoorias soovime esile tõsta neid organisatsioone, kus toetatakse süstemaatiliselt töötajate arengut ja innustatakse õppima, luuakse tööpraktika võimalusi ning soodustatakse mitmekesist karjääri, sh oskuste kaasajastamist, investeeritakse töötajate ümberõppesse.

Kõigi maakonna kandidaatide seast selgitatakse välja maakonna esinumbrid, kes saavad tunnustatud maakonna tänu-sündmuse. Maakonna laureaatide seast teeb valiku ülerigiline komisjon. Aasta õppijat, koolitajat ja õpitegusid tunnustatakse 14. oktoobril toimival täiskasvanuhariduse tänu-sündmuse, mis on osa traditsioonilisest täiskasvanud õppija nädalast. Aasta

õppijasõbralikku tööandjat tunnustatakse 21. oktoobril Eesti Tööandjate Kesklidu majas toimival sündmuse. Täiskasvanud õppija nädal toimub sel aastal 12.–23.oktoobril 25. korda. See algab üle-eestilise õpitunniga ja selle eesmärk on tõsta esile täiskasvanuna õppimist.

Tunnustamine toimub Euroopa Sotsiaalfondi projekti „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine“ raames. Konkursi korraldab Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon koos Haridus- ja Teadusministeeriumi, Eesti Tööandjate Kesklidu ja Euroopa täiskasvanuhariduse veebikeskkond EPALE-ga ja Eesti Külaliikumise Kodukant

Kandidaate saab esitada kuni 31. maini ETKA Andrase kodulehel www.andras.ee/tunnustamine

Täiskasvanud õppija nädala tegevusi korraldatakse Euroopa Sotsiaalfondi projekti „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine“ toel.

esitleb:

PÜHAPÄEVAL, 5. JUUNIL

KELL 15.00

Kantsert-aktus

RÕUGE KIRIKUS

ÜLES ASTUVAD

JAANIPEEBU KITARRIKOOLI 9. LEND

JA RÕUGE UNISTUSTE KITARRIORKESTER

MÄRKA JA ESITA TÄISKASVANUHARIDUSE TUNNUSTAMISE KONKURSILE

Aasta koolitaja

Aasta õppija

Aasta õppijasõbralik tööandja

Aasta õpitegu

Märkame noortevaldkonna tublisid tegijaid!

Võrumaa Arenduskeskus kutsub kõiki esitama kandidaate maakonna noortevaldkonna silmapaistvamate tegijate tunnustamiskonkursile. Konkursi eesmärk on esile tõsta noorsootöösse panustanud ning valdkonda edendanud inimesi ja organisatsioone ning silmapaistvamaid ja olulisemaid algatusi, millel on oluline mõju kohalikul, maakondlikul või üleriigilisel tasandil.

Aasta silmapaistvamate tegijate esitamisel palume aluseks võtta kandidaatide tegevuse 2021/2022. õppeaasta jooksul.

Kandidaadi esitamiseks tuleb ära täita ning Võrumaa Arenduskeskusele esitada vastava kategooria taotlusvorm. Taotlusvormid leiad meie kodulehelt <https://vorumaa.ee/haridus-kultuur/tunnustamine/noortevaldkonna-tunnustamine/>.

Kandidaate saab tunnustamiseks esitada 31. mai südaööni, kokku kuues kategoorias:

- Enim silma paistnud noorsootöötaja
- Noortevaldkonna aasta koostöö

- Noortevaldkonna aasta tegu
- Aasta noor (7–26-aastane, olenemata sellest, kas ta töötab või õpib)
- Aasta noorteühendus
- Pikaajaline panus noorsootöösse (tema viimase kümne aasta panus noortevaldkonda)

Digitaalselt allkirjastatud taotlused on oodatud Võrumaa Arenduskeskuse e-posti aadressile: arenduskeskus@vorumaa.ee. Paberkanalil taotlused palume saata märksõnaga „Noortevaldkonna tunnustamine“ SA Võrumaa Arenduskeskuse postiaadressil Jüri 12, 65620 Võru (hiljemalt 31. mai postitempliga).

Silmapaistvamad maakonna kandidaadid esitab Võrumaa Arenduskeskus omalt poolt üleriigilisele Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK) korraldatud tunnustamiskonkursile.

Kandidaate tunnustatakse Võrumaa noorte suvepäevadel 4. augustil Varstus.

Lisainfo:
Karin Plakk,
tel: 5381 1809,
e-post karin.plakk@vorumaa.ee

Suvised veelõbud ja veeõnnetused käivad liiga tihti käsikäes

Veeõnnetuste ja uppumiste ennetamisest peame viimastel aastatel rääkima kurval toonil, sest uppunute arv on liikunud tõusuteed. Eelmisel aastal jättis üle Eesti veekogudes elu kokku 60 inimest, üle-eelmisel aastal uppis 58 inimest. Kuigi uppumiste otsesed põhjused on erinevad, seob neist paljusid üks joon – suur osa hukkunutest olid traagilised tagajärjed toonud veeõnnetuse ajal alkoholijoobes. Siit saab teha selge järelduse, et purjus peaga suplemine, paadisõit ja järskude kallaste või purretega veekogu ääres tegutsemine on eluohtlik kombinatsioon, mida tuleks iga hinnaga vältida. Napsisena hoidu veekogudest ise ning takista sõpru saatustlikku viga tegemast! Ole tähelepanelik, sest peomeeleolus võib vägagi ootamatult tekkida olukord, kus sinu sekkumisest sõltub sõbra elu.

Soojemate ilmadega suveajal seavad inimesed on populaarne erinevate sõiduvahenditega vee peal meelt lahutada. Veekogul paadiga, SUP-lauaga, kanuuga või vesirattaga sõites peab meeles hoidma, et õnnetusel saab sinu elu päästjaks päästevest. Vest peab ohutuse tagamiseks olema seljas nii täiskasvanutel kui lastel. Igaüks peab valima enda jaoks sobiva suurusega vesti, mille rihmad, lukud ja nöörid tuleb korralikult kinnitada. Ainult nii on veeõnnetusel, mis enamasti juhtub äkki, vestist kasu.

Ujuda on alati turvalisem selleks ettenähtud ja ettevalmistatud, soovitatavalt valveta randades. Tund-

matu põhjareleefi ja järsumate kallastega kohas on vette minek ning sealt välja tulek füüsiliselt raske. Libastumisohtu kõrval võib kujuneda olukord, et kaotatakse silmist vette minemise koht. Samuti võivad vee all varitseda esemed, näiteks ehitusjäätmek, puutoikad, pudeliküllid või muu praht, mis sind vette hüppamisel või kukkumisel vigastavad. Kehvema füüsilise ettevalmistuse ja ujumisoskusega inimesed peaksid vältima ujumist tugeva lainetuse ja kiire vooluga oludes ning hoiduma kalda läheduses.

Ujuma on alati ohutum minna koos pereliikme või sõpradega. Nii saate üksteisel silma peal hoida ja hätta sattumisel üksteist kohe aidata või abi kutsuda. Eriti oluline on see meeldetuletus lapsevanematele, sest lapsed ohte tajuda ei oska ning võivad kergesti kriitilisse olukorda sattuda ning abi vajada.

Mitmel pool on omavalitsuste toel ujumiskohtadesse paigaldatud veeohutusstendid. Nendel olevate päästevahendite ja õpetuste toel saab igaüks hätta sattunud inimese elu päästmiseks parima anda. Igal stendil on oma number, mille järgi häirekeskus alati abi võimalikult kiiresti õigesse kohta saata oskab.

Päästeamet soovib ohutut suve ja turvalisi veerõome!

Elari Kliiman
Päästeameti
Lõuna päästekeskuse
ennetuspartner

Käimas on PRIA kõige suurema taotlejate arvuga toetuste vastuvõtt

Maikuu alguses alustas PRIA pindalatoetuste ja maaelu arengukava loomatoetuste taotluste vastuvõttu. Taotlema on oodata kuni 15 000 klienti. Taotluse esitamine toimub ainult elektrooniliselt e-PRIA vahendusel. Esimest aastat toimub pindala- ja loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt uues e-PRIAs. Pindala- ning loomapõhiste toetuste maksmiseks on 2022. aasta eelarves kokku üle 251 miljoni euro.

PRIA peadirektori asetäitja Ahti Bleive ütleb: „Käesoleval aastal toimub pindalatoetuste taotluste esitamine esmakordselt uues värskelt valminud e-teenuses. Võrreldes varasemaga on tegemist oluliselt kaasaegsema ja kasutajamugavama teenusega, mille edasiarendamine toimub jätkuvalt. Loodame, et uue e-teenuse kasutuselevõtt sujuv vipe-rusteta ning taotlused saavad kiiresti ja mugavalt esitatud. Vigade või probleemide esinemisel palume julgelt PRIA klienditeenindusega ühendust võtta.“

Seoses COVID-19 viiruse jätkuva levikuga ei rakendata erandkorras 2022. aastal toetuste vähendamist pindalatoetuse taotluse esitamise eest hilinenud taotluste vastuvõtmise perioodil. **Taotlusi saab esitada 17. juunini, aga palume taotlused esitada siiski võima-**

likult varakult.

Milliseid toetusi saab käesoleval aastal taotleda?

Otsetoetused:

- ühtne pindalatoetus (ÜPT) ning kliimat- ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (ROH);
- noore põllumajandustootja toetus (NPT);
- puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus (PKV);
- jätkata saab väikepõllumajandustootja toetuse (VPT) kavas osalemisega.

Maaelu arengukava 2014–2020 toetused

1. Keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:

- keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM);
- keskkonnasõbraliku köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimkasvatuse ning maasikakasvatuse toetus (KSK);
- keskkonnasõbraliku puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA);
- piirkondlik mullakaitse toetus (MULD);
- piirkondlik veekaitse toetus (VEST);
- kohalikkude sorti taimede kasvatamise toetus (SORT);
- ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL);

- poolloodusliku koosluse hooldamise toetus (PLK).

2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus (MAH).

3. Loomade heaolu toetus (LHT).

4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus (NAT).

Palume kõigil taotlejatel tutvuda soovitud toetuste saamise täpsemate tingimustega meetmete määrustest, tutvustustest ning „Abiks taotlejale“ juhenditest, mis on avaldatud PRIA kodulehel www.pria.ee.

Kui taotleja soovib taotlust esitada tulla PRIA maakondlikku teenindusbüroosse, siis palume enne büroosse tulemist kindlasti eelnevalt broneerida aeg taotluse esitamiseks kas meie kodulehe kaudu aadressil <https://web.pria.ee/broneering> või helistades teenindusbüroosse.

Toetuste ja e-PRIA kasutamise kohta saab abi küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679 või pöördudes MES nõuandeteenistuse konsulentide poole.

Konsulentide kohta leiab täpsemat infot MES nõuandeteenistuse kodulehelt.

Trehvämi Rõugõn!

Meie ajalehe toimetab postkastidesse Omniva ja see peab jõudma kõigisse vallas registreeritud postkastidesse (ka neisse, mille puhul on reklaamist loobunud) kahe tööpäeva jooksul pärast välja kuulutatud ilmumiskuupäeva. Kandeprobleemidest saab teavitada valla kommunikatsioonispetsialisti aadressil kommunikatsioon@rauge.ee.

TOIMETAJA: Viivika Nagel, kommunikatsioon@rauge.ee
TIRAAŽ: 2455
VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,
Rõuge alevik, tel 5346 5809, www.rauge.ee
TEHNILINE TEOSTUS: Arman Projekt OÜ,
kalurileht1@gmail.com, tel 5649 5252

LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht
Väljaandjal ja toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud kirjutisi toimetada ja lühendada ning teha valikuid materjali avaldamise osas. Oma valla elanike ja ettevõtete reklaamide avaldamine lehes on tasuta. Järgmine leht ilmub tavalisest varem – 16. juunil, et sellesse jõuaks ka jaanipidude info. Materjale juunikuulehte saab saata 11. juunini.

